

Euroopa
Komisjon

Sotsiaalsed ettevõtted ja sotsiaalmajandus – tulevikuväljavaated

Kommenteeritud
kokkuvõte ja
soovitused

Üleskutse meetmete võtmiseks
komisjoni sotsiaalse ettevõtluse
ekspertgrupilt (GECES)

OKTOOBER 2016

Kui soovite GECESi kohta lisateavet, võtke ühendust: Euroopa Komisjoni siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraadi üksusega F.2: GROW-SOCIAL-ENTERPRISE@EC.EUROPA.EU.

GECESi veebisait: http://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises/expert-groups_et

Europe Direct on teenus, mis aitab leida vastused Euroopa Liitu käsitlevatele küsimustele.

Tasuta infotelefon (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Antav teave on tasuta nagu ka enamik kõnesid (v.a mõne operaatori, hotelli ja telefonikabiini puhul).

ÕIGUSTEAVE

Käesolev dokument on koostatud Euroopa Komisjoni tellimusel. Sellegipoolest kajastab see üksnes autorite seisukohti ning Euroopa Komisjon ei ole vastutav selles sisalduva teabe kasutamise eest.

Ei Euroopa Komisjon ega ükski selle nimel tegutsev isik ei vastuta alljärgnevalt esitatud teabe kasutamise eest. Käesolev aruanne ei ole selles nimetatud finantsasutuste suhtes siduv.

© Euroopa Liit, 2016

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Trükitud Belgias, 2016

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Sotsiaalmajandus ja sotsiaalsed ettevõtted ron ärimaailma toonud olulisi uuendusi ning seetõttu suudavad need põhjalikult muuta ka sotsiaalmajanduslikku keskkonda. Viimaste aastate uued suundumused annavad tunnistust koostööl põhineva ringmajanduse väljakujunemisest, mis on omakorda loonud soodsad tingimused sotsiaalse ettevõtluse laienemiseks Euroopas. Sotsiaalmajandusel ja sotsiaalsetel ettevõtetel on üha tähtsam roll – suuresti tänu sellele, et need on suutelised tegelema teatavate oluliste küsimustega, mis Euroopas praegusel ajal lahendusi ootavad, eeskätt vajadus soodustada kestlikku ja sotsiaalselt kaasavat majanduskasvu ning luua töökohti. Samal ajal on nende taotletavad eesmärgid konkreetsemalt suunatud, näiteks püüavad nad leida lahendusi pagulaskriisile ja keskkonnaseisundi halvenemisele ning edendada soolist võrdõiguslikkust.

Selle aruandega esitab komisjoni sotsiaalse ettevõtluse eksperdirühm (GECES) Euroopa Komisjonile, liikmesriikidele ja sotsiaalsete ettevõtete organisatsioonidele **üleskutse meetmete võtmiseks**

GECES kutsub üles välja töötama **sotsiaalmajanduse ja sotsiaalsete ettevõtete Euroopa tegevuskava** mis annaks uue hoo sotsiaalsete ettevõtete ja sotsiaalmajanduse kasvu **soodustava keskkonna** edendamiseks, toetudes nende **põhiväärtustele**, nagu demokraatlik valitsemistava, sotsiaalne mõju, innovatsioon, kasumi taasinvesteering ja inimese keske rolli väärtustamine majanduses. Sellises soodustavas keskkonnas on sotsiaalsetel ettevõtetel ja sotsiaalmajandusel veelgi suurem mõjuvõim eespool osutatud **küsimuste lahendamisel** ning võimalus edendada sotsiaalset võrdsust Euroopa ühiskonnas.

Kooskõlas GECESile antud volitustega keskenduvad soovitud peamiselt sotsiaalsetele ettevõtetele. Paljudel juhtudel on soovitud aga asjakohased sotsiaalmajandusorganisatsioonide suhtes laiemalt.

Aruandes esitatakse poliitikakujundajatele **hulga põhisoovitusi sotsiaalsete ettevõtete ja sotsiaalmajanduse** arengu toetamiseks, soodustades seeläbi kaasavat ja mõjusat majanduskasvu. Aruanne on üles ehitatud **neljale peamisele teemavaldkonnale**.

Esimeses teemavaldkonnas uuritakse viise, kuidas **suurendada tulemuslikult sotsiaalsete ettevõtete nähtavust ja tunnustatust**

ning tagada selgem arusaam sellest, mida sotsiaalsed ettevõtted endast kujutavad. Selles teemavaldkonnas esitab eksperdirühm kolm soovitusi. Esiteks soovib GECES Euroopa Komisjonil, liikmesriikidel ja sotsiaalsete ettevõtete organisatsioonidel hankida kaalukamaid tõendeid sotsiaalsete ettevõtete pakutava lisaväärtuse kohta ning parandada sellealast teavitustööd, võttes sel eesmärgil järgmisi meetmeid:

andmete kogumine, ELi tasandi teabevahetusstrateegia kavandamine koosloomise põhimõttel, sotsiaalse mõju juhtimisega seotud oskusteabe ja vahendite jagamine, sotsiaalsete ettevõtete loodavast sotsiaalsest väärtusest teavitamise suutlikkuse arendamine. Teiseks soovitatakse aruandes luua mitmekesiseid ja kaasavaid esindusvõrgustikke, mis võimaldaksid ära kasutada sünergiaid ja edendada seejuures vastastikust õppimist, et sotsiaalsete ettevõtete kogukond oleks lõppkokkuvõttes tugevam ja koordineeritum. Need võrgustikud võiksid esindada sotsiaalseid ettevõtteid ELi tasandil ja toetada koosloomisel põhinevat kultuuri sotsiaalmajandusele ja sotsiaalsetele ettevõtetele suunatud poliitika kujundamisel. Lisaks peaks komisjon koos liikmesriikide ning liikmesriikide kohalike ja piirkondlike asutustega lõimima sotsiaalmajanduse ja sotsiaalsete ettevõtete mõõtme kõikidesse asjaomastesse poliitikavaldkondadesse, programmidesse ja tavadesse, et sotsiaalsete ettevõtete roll oleks poliitikas ja meetmete võtmisel kõikidel tasanditel kaalukam. Konkreetsete meetmetena võiks sel eesmärgil muu hulgas tunnustada sotsiaalsete ettevõtete abikõlblikkust asjaomastes Euroopa rahastamisprogrammides, soodustada sotsiaal-majanduse ja sotsiaalsete ettevõtete osalust asjaomastes Euroopa liikuvusprogrammides ning edendada piirkondlike ja kohalike asutuste vastastikust õppimist ja suutlikkuse arendamist, et välja töötada terviklikke toetusstrateegiaid.

Aruande teine teemavaldkond keskendub **Euroopa majanduskeskkonna arendamisele, et tagada sotsiaal-majandusele ja sotsiaalsetele ettevõtetele paremad rahastamisvõimalused**. Selle teemavaldkonna soovitusel on suunatud sotsiaalsete ettevõtete vajadustele suutlikkuse arendamise, rahastamise ja taristu valdkonnas. Täpsemalt soovib GECES eraldada rohkem rahalisi vahendeid koolitusprogrammide korraldajatele, ettevõtlusinkubaatoritele ja vahendajatele, kes pakuvad konkreetsetele vajadustele kohandatud tugiteenuseid suutlikkuse arendamiseks ning aitavad sotsiaalsetel ettevõtetel seeläbi täiendada oma juhtimisoskusi ja saavutada rahalise jätkusuutlikkuse. Selleks et tagada sotsiaalsetele ettevõtetele rohkem rahastamisvõimalusi, mis vastaksid ühtlasi paremini nende eriomastele vajadustele, võiks konkreetsemate meetmetena muu hulgas suurendada laiemat rahastajate ringi teadlikkust sotsiaalsete ettevõtete rahastamisest, arendada suutlikkust n-ö mõjuringkonnas, täiendada sotsiaalsete investeeringute sobivuskriteeriume, vähendada regulatiivseid takistusi ja kaardistada sotsiaalsetesse ettevõtetesse investeerimise suhtes kohaldatavad maksusoodustused, et levitada parimat tava. Ka edaspidi tuleks sotsiaalseid ettevõtteid toetada avaliku sektori vahenditest ning kasutada neid vahendeid erakapitali kaasamiseks, investeerides sotsiaalsete ettevõtete rahastamisse ja sellise rahastamisega seotud riskide vähendamisse ning kehtestades ühtlasi kindlad juhtimisstruktuurid.

Selleks et hõlbustada sotsiaalsete ettevõtete kasvu soodustava keskkonna väljakujundamist, on GECES esitanud mitu põhisovovitust, mis keskenduvad **õiguskeskkonna parandamisele ning sotsiaal-majanduskeskkonna ja sotsiaalsete ettevõtete loomist ja arengut toetava õigusraamistiku tagamisele**. Selles kontekstis soovib eksperdirühm

komisjonil esitada ettepanek mittesiduva õigusakti vastuvõtmiseks, mis aitaks liikmesriikidel välja töötada sobiva raamistiku sotsiaalmajanduse ja sotsiaalsete ettevõtete toetamiseks. Ühtlasi tuleks edendada vastastikkuse põhimõttel toimivate organisatsioonide ja ühingute piiriülest tegevust, et need saaksid oma tegevuse laiendamiseks täiel määral kasutada siseturu pakutavaid võimalusi. Avaliku sektori hankijad peaksid parimal viisil ära kasutama uusi riigihanke-eeskirju ning lõimima oma hankemenetlustesse sotsiaalsed kaalutlused. Aruande viimane õiguskeskkonna parandamisele suunatud soovitus kutsub poliitikakujundajaid üles suurendama teadlikkust riigiabi-eeskirjadest ja sellest, kuidas need mõjutavad üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavaid sotsiaalseid ettevõtteid.

Aruande viimases jaotises keskendutakse meetmetele, mis **aitaksid sotsiaalmajandusel ja sotsiaalsetel ettevõtetel kasutada ära oma potentsiaali õiglase ja sotsiaalselt kaasava majanduskasvu peamise tõukejõuna.**

Selliste meetmete eesmärk on suurendada sotsiaalsetele ettevõtetele rahvusvahelise arengu valdkonnas ELi tasandil pakutavat abi, et saavutada 2015. aasta järgse perioodi kestliku arengu eesmärgid. Neid eesmärke silmas pidades peaksid komisjon / Euroopa välisteenus rahvusvahelise arengu programmide järgmise tsükliga aitama oluliselt kaasa sellele, et sotsiaalmajanduse ja sotsiaalsete ettevõtete kohta oleks kättesaadav oluliselt rohkem avalikest allikatest pärinevat teavet. Peale selle peaks komisjon võtma juhtrolli, et soodustada üleilmset koostööd sotsiaalsete ettevõtete toetuseks, tegutsedes sel eesmärgil turgude ühendajana ning soodustades teadmiste vahetamist. Ühtlasi peaksid Euroopa Liit ja Euroopa välisteenus pärast rahastamise võimaliku dubleerimise ja lünkade kindlakstegemist integreerima kõikidesse sotsiaalmajanduslikku arengut edendavatesse olemasolevatesse ja tulevastesse poliitikavaldkondadesse ja algatustesse konkreetsetele vajadustele kohandatud toetusmeetmed, et lõppkokkuvõttes kujundada välja sotsiaalsete ettevõtete kasvu soodustav keskkond.

Need soovitused on suunatud **Euroopa Komisjonile, ELi liikmesriikidele (sealhulgas nende kohalikele ja piirkondlikele asutustele), kolmandatele riikidele ja ka sotsiaalsete ettevõtete kogukonnale** Nendega antakse selged suunised selle kohta, kuidas suurendada sotsiaalsete ettevõtete nähtavust ja tagada neile kasvuks vajalik rahastamine, luues samal ajal ELi parimatele tavadele ning liikmesriikide esindajate ja sotsiaalsete ettevõtete koostatud kogemustele toetudes keskkonna, mis soodustab sotsiaalmajanduse ja sotsiaalsete ettevõtete arengut. Sellisele terviklikule lähenemisele toetudes on aruande eesmärk luua tingimused, mis aitaksid sotsiaalmajandusel ja sotsiaalsetel ettevõtetel ära kasutada oma täit potentsiaali kaasava majanduskasvu ning tõeliselt mõjusa sotsiaalarengu soodustajatena nii Euroopas kui ka mujal.

SOOVITUSED

GECESi üldaruandes esitatakse 13 soovitud konkreetsete meetmete võtmiseks eesmärgiga lahendada probleemid, mis takistavad sotsiaalsel ettevõtetel oma täieliku potentsiaali ärakasutamist. Need soovitud on esitatud alljärgnevalt.

Meetmed nähtavuse, tunnustatuse ja kuvandi edendamiseks

1. soovitus. Euroopa Komisjon, liikmesriigid ja sotsiaalsete ettevõtete organisatsioonid peavad koguma kaalukamaid tõendeid sotsiaalsete ettevõtete pakutava lisaväärtuse kohta ja parandama sellealast teavitustööd. Eeskätt tuleks võtta järgmised meetmed:

- koguda süstemaatilisi andmeid sotsiaalsete ettevõtete majandusliku ja sotsiaalse olulisuse (sealhulgas nende tööhõivepotentsiaali) ja ka dünaamika kohta ning määrata kindlaks asjaomased uurimisprioriteedid (liikmesriigid, komisjon);
- kavandada koosloomise põhimõttel ELi tasandi teabevahetusstrateegia (komisjon koos liikmesriikide ja sotsiaalsete ettevõtete organisatsioonidega);
- tagada sotsiaalse lisaväärtusega seotud oskusteabe ja vahendite vastastikune jagamine, sealhulgas sotsiaalse mõju juhtimisega seotud vahendid (komisjon, liikmesriigid ja sotsiaalsete ettevõtete organisatsioonid);
- arendada suutlikkust eesmärgiga parandada loodud sotsiaalsest väärtusest teavitamist (sotsiaalsete ettevõtete organisatsioonid).

2. soovitus. Euroopa Komisjon, liikmesriigid, kohalikud ja piirkondlikud asutused ning sotsiaalsete ettevõtete organisatsioonid peaksid toetama sotsiaalsete ettevõtete kogukonna tugevdamist ja koordineerimist. Eeskätt tuleks võtta järgmised meetmed:

- luua mitmekesiseid ja kaasavaid seaduslikke esindusvõrgustikke, mis loovad sünergiaid ning edendavad vastastikust õppimist ja koordineerimist (sotsiaalsete ettevõtete organisatsioonid);
- toetada sotsiaalsete ettevõtete kogukonna esindatust ELi tasandil (komisjon koos sotsiaalsete ettevõtete organisatsioonide ja liikmesriikidega);
- edendada sotsiaalsete ettevõtete ja nende esindusorganisatsioonidega koosloomisel põhinevat kultuuri poliitikakujundamises (liikmesriigid).

3. soovitus. Euroopa Komisjon ja liikmesriigid ning ka kohalikud ja piirkondlikud asutused peaksid asjaomastesse poliitikavaldkondadesse, programmidesse ja tavadesse lõimima sotsiaalsete ettevõtete mõõtmise. Uute poliitika-dokumentide ja meetmete väljatöötamisel peaksid nad sotsiaalsete ettevõtete-ga võimalikult suures ulatuses konsulteerima ja neid kaasama. Sotsiaalsete ettevõtete organisatsioonid peaksid selliseid võimalusi kasutama ning nendest ulatuslikult teavitama. Eeskätt tuleks võtta järgmised meetmed:

- tunnustada sotsiaalsete ettevõtete abikõlblikkust kõikides asjaomastes Euroopa rahastamisprogrammides ning võtta sotsiaalsete ettevõtete mõõdet arvesse ELi tasandi poliitikaalgatuste elluviimisel ja järelmeetmetes (Euroopa Komisjon);
- toetada sotsiaalsete ettevõtete osalust asjaomastes Euroopa liikuvusprogrammides (Euroopa Komisjon);
- edendada piirkondlike/kohalike asutuste vastastikust õppimist ja suutlikkuse arendamist, et töötada välja sotsiaalseid ettevõtteid toetavaid lõimitud strateegiaid (Euroopa Komisjon ja liikmesriigid);
- võtta avaliku hanke menetlustes arvesse sotsiaalseid kaalutlusi (Euroopa Komisjon);
- lisada sotsiaalsete ettevõtete-ga seotud teemad alg-, kesk- ja kõrghariduse õppekavadesse ning tutvustada sotsiaalsete ettevõtete karjäärivõimalusi avalike tööturuasutuste ja karjäärinõustamisteenistuste kaudu (liikmesriigid ning kohalikud ja piirkondlikud asutused);
- edendada traditsiooniliste ettevõtete ja sotsiaalsete ettevõtete vastastikust teadmiste jagamist ja ärisuhteid (Euroopa Komisjon, liikmesriigid, sotsiaalsed ettevõtted).

Rahastamisvõimaluste parandamine

4. soovitus. Euroopa Komisjon ja liikmesriigid peaksid suunama rohkem rahalisi vahendeid koolitusprogrammide korraldajatele, ettevõtlusinkubaatoritele ja vahendajatele, kes pakuvad sotsiaalsete ettevõtete vajadustele kohandatud tugiteenuseid suutlikkuse arendamiseks, aidates neil seeläbi täiendada oma juhtimisoskusi ja saavutada rahalise jätkusuutlikkuse. Eeskätt tuleks võtta järgmised meetmed:

- tugevdada üleeuroopalist toetust võrgustikele/platvormidele, mis viivad kokku üksikisikuid (sh konsultandid ja tasuta teenuseid osutavad eksperdid) ja suutlikkuse arendamist vajavaid sotsiaalseid ettevõtteid, ning sotsiaalsetele ettevõtetele suunatud tunnustusprogrammidele (komisjon);
- luua üleeuroopaline suutlikkuse arendamise ja investeeringute rahastamise programm, et aidata sotsiaalsetel ettevõtetel saavutada investeerimisvalmidus, rahastades valitud

- teenuseosutajate pakutavaid suutlikkuse arendamise tugiteenuseid (komisjon);
- rahastada sotsiaalsetele ettevõtetele spetsialiseerunud ettevõtlusinkubaatoreid/-arendajaid ja vahendajaid, kes pakuvad sotsiaalsetele ettevõtetele koolitust ja suutlikkuse arendamise võimalusi (liikmesriigid);
- kasutada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendeid, et rahastada suutlikkuse arendamise tegevust liikmesriikide tasandil (liikmesriigid).

5. soovitus. Euroopa Komisjon, liikmesriigid ja sotsiaalseid ettevõtteid rahastava kogukonna organisatsioonid peaksid võtma konkreetseid meetmeid, et leida sotsiaalsetele ettevõtetele rohkem rahastamisvõimalusi, mis ühtlasi vastaksid paremini nende konkreetsetele vajadustele. Eeskätt tuleks võtta järgmised meetmed:

- tagada sotsiaalsete ettevõtete rahastamisega seotud edendus-, koolitus- ja juhendustegevus ning teadlikkuse suurendamine laiemas rahastajate kogukonnas era- ja avalikus sektoris (sotsiaalseid ettevõtteid rahastava kogukonna organisatsioonid peaks koguma parimaid tavasid ning komisjon neid levitama);
- arendada suutlikkust nn mõjuringkonnas, mis sotsiaalseid ettevõtteid toetab ja aktiivselt rahastab, et sotsiaalmajandusele suunatud finantsvahendajad saaksid täita sotsiaalsete ettevõtete vajadusi;
- täiendada sotsiaalsetesse ettevõtetesse tehtavate investeeringute sobivuskriteeriume, suurendades seeläbi rahaliste vahendite suunamist sotsiaalsetesse ettevõtetesse (komisjon ja liikmesriigid);
- kõrvaldada sotsiaalseid ettevõtteid rahastavate eraõiguslike üksuste ning sotsiaalsete ettevõtete endi ees seisvad regulatiivsed takistused või leevendada neid (komisjon);
- kaardistada sotsiaalsete ettevõtete rahastamise suhtes kohaldatavad eri maksusoodustused, et levitada parimat tava (komisjon ja liikmesriigid).

6. soovitus. Euroopa Komisjon ja liikmesriigid peaksid ka edaspidi suunama rahalisi vahendeid sotsiaalsetesse ettevõtetesse ning kasutama avaliku sektori vahendeid erakapitali kaasamiseks, investeerides sotsiaalsete ettevõtete rahastajatesse ja nendega seotud riskide vähendamisse ning kehtestades ühtlasi kindlad juhtimisstruktuurid. Eeskätt tuleks võtta järgmised meetmed:

- kasutada avaliku sektori rahastamisvahendeid (nt Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm, Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond, InnovFin programmi „Horisont 2020“ raames, COSME programm ja muud väljatöötatavad rahastamisvahendid) selleks, et suurendada rahastamismahtu ja tõsta sotsiaalsete ettevõtete rahastamise kvaliteeti (komisjon) ning investeerida sotsiaalsetesse ettevõtetesse ja spetsialiseeritud vahendusasutustesse (liikmesriigid);
- parandada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programmitöö abil teenuste osutamist ja kõrgetasemelisse sotsiaaltaristusse investeerimist. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidel peaks olema ümberkujundav roll ja neid tuleks kasutada liikmesriikide riiklike vahendite täiendamiseks, mitte nende asendamiseks (komisjon ja liikmesriigid);
- soovitada liikmesriikidel edendada sotsiaalseid investeeringuid, suunates avaliku sektori

- vahendeid koordineeritult ja terviklikult sotsiaal-, tervishoiu- ja haridusteenustesse;
- tagada sotsiaalsetesse ettevõtetesse suunatava avaliku ja erasektori rahastamise vastastikune täiendavus hübriidinstrumentide abil (komisjon ja liikmesriigid);
- tagada sotsiaalsete ettevõtete kogukonna peamiste sidusrühmade esindatus avaliku sektori vahenditest toetatavate programmide (nt Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond) juhtimises ning mõjuhindamise laialdasem kasutamine (komisjon).

Õiguskeskkonna parandamine

7. soovitus. Komisjon peaks esitama ettepaneku võtta vastu mittesiduv õigusakt, mis aitaks liikmesriikidel välja töötada sobiva raamistiku sotsiaalsete ettevõtete kasvu ja laienemise soodustamiseks. Eeskätt tuleks võtta järgmised meetmed:

- koostada ELi aluslepingute alusel õiguslik soovitus miinimumpõhimõtete kehtestamiseks, mis innustaksid liikmesriike looma sihtotstarbelisi riiklikke raamistikke sotsiaalsete ettevõtete arengu soodustamiseks ja oleksid neile selles protsessis abiks (komisjon);
- jälgida sotsiaalsete ettevõtete poliitikat komisjoni menetlusega Euroopa poolaasta raames, et kontrollida eespool nimetatud õigusliku soovitusel elluviimist (komisjon).

8. soovitus. Komisjon ja liikmesriigid peaksid soodustama vastastikuste ühingute ja kooperaatiivide piiriülest tegevust, et need saaksid oma tegevuse laiendamiseks täiel määral kasutada siseturu pakutavaid võimalusi. Eeskätt tuleks võtta järgmised meetmed:

- rahaliselt toetada piiriülest tegevust programmide, nt Interregi kaudu (komisjon);
- koguda parimaid tavasid seoses stiimulitega, mis soodustavad sotsiaalsete ettevõtete kasvu siseturul ja nende tegevuse laienemist (komisjon ja liikmesriigid).

9. soovitus. Avaliku sektori hankijad peaksid parimal viisil ära kasutama uusi riigihanke-eeskirju ning lõimima oma hankemenetlustesse sotsiaalsed kaalutlused, sealhulgas reserveeritud hankelepingud puudega või ebasoodsas olukorras olevate isikute sotsiaalseks ja kutsealaseks integreerimiseks (artikkel 20), samuti tervishoiu-, sotsiaal- ja kultuuriteenuste osutamiseks (artikkel 77). Eeskätt tuleks võtta järgmised meetmed:

- ajakohastada komisjoni 2011. aastal avaldatud juhendit „Sotsiaalne ostmine“ ning jälgida parimaid tavasid (komisjon);
- töötada välja sihtotstarbelised suutlikkuse arendamise programmid ja teavituskampaaniad (komisjon ja liikmesriigid);
- korraldada/kavandada erikoolitusi Euroopa ametnikele, et tagada sotsiaalsete kaalutluste arvessevõtmine hangete tehniliste kirjelduste koostamisel (komisjon);
- luua võrgustikke, et soodustada eri sidusrühmade osalust selles protsessis (liikmesriigid, avaliku sektori hankijad, sotsiaalsete ettevõtete organisatsioonid).

10. soovitus. Komisjon ja liikmesriigid peaksid suurendama teadlikkust riigiabi-eeskirjadest ning sellest, kuidas need mõjutavad üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavaid sotsiaalseid ettevõtteid. Eeskätt tuleks võtta järgmised meetmed:

- koostada või vajaduse korral ajakohastada suuniseid, eeskätt 2013. aasta juhendit üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid käsitlevate ELi eeskirjade kohaldamise kohta (komisjon ja liikmesriigid);
- korraldada riigiabi-eeskirjade kohaldamise teemal uusi koolitusi (komisjon ja liikmesriigid).

Rahvusvahelise arengu ja kasvu soodustamine

11. soovitus. Euroopa Komisjon / Euroopa välissteenistus peaksid rahvusvahelise arengu programmide järgmise tsükliga aitama kaasa sellele, et sotsiaalmajanduse ja sotsiaalsete ettevõtete kohta oleks kättesaadav järjest rohkem avalikest allikatest pärinevat teavet, ning toetama asjaomaseid kogukondi üle maailma. Eeskätt tuleks võtta järgmised meetmed:

- käivitada suuremahuline uurimisalgatus koostöös teiste huvitatud rahastajate ja partneritega, näiteks Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon ning selle arenguabi komitee liikmed, ÜRO Sotsiaalarengu Uurimise Instituut, Maailmapank, ELi liikmesriikide arenguasutused ning muud avaliku ja erasektori rahastajad;
- eraldada eriotstarbeline eelarve sotsiaalmajandusele ja sotsiaalsetele ettevõtetele suunatud uute toetusprogrammide mõju hindamiseks, et koguda üksikasjalikke ja selgeid tõendeid selle kohta, kuidas sotsiaalsed ettevõtted mõjutavad kestliku arengu eesmärkide saavutamist. Seda meedet peaksid rakendama ka liikmesriigid.

12. soovitus. Euroopa Komisjon peaks võtma juhtrolli üleilmse koostöö edendamisel sotsiaalmajanduse ja sotsiaalsete ettevõtete toetuseks, tegutsedes turgude ühendaja rollis ning soodustades teadmiste vahetamist. Eeskätt tuleks võtta järgmised meetmed:

- algatada 2017. aastal õppimise, koordineerimise ja koostöö siseprotsess komisjoni ja Euroopa välissteenistuse eri talituste vahel, kelle töö mõjutab sotsiaalmajanduse ja sotsiaalsete ettevõtete taristu arendamist ja nende toetamist;
- alustada 2017. aastal korrapäraste arvamustevahetusele ja meetmete võtmisele suunatud kohtumistega teiste rahastajate ja investoritega (avalikust ja erasektorist) üle maailma, kes toetavad rahvusvahelisel tasandil sotsiaalmajandust ja sotsiaalseid ettevõtteid (ole-nemata asukohast);
- näidata koos 2016. aasta sügisel G20 eesistumise üle võtnud Saksamaa valitsusega, miks on kasulik edendada konkreetseid poliitikameetmeid kaasava ettevõtluse/tegevuse ja sotsiaalsete ettevõtete toetamiseks (nagu kokku lepitud G20 kaasava ettevõtluse räämistikus), ning seeläbi selgitada välja kõnealuste organisatsioonide väärtuste, põhimõtete ja eesmärkide erinevused.

13. soovitus. Euroopa Liit ja Euroopa väliseenistus peaksid lõimima konkreetsete vajadustega kohandatud tugimeetmed kõikidesse sotsiaalmajanduslikku arengut edendavatesse olemasolevatesse ja tulevastesse poliitikavaldkondadesse, algatustesse ja rahvusvahelistesse läbirääkimistesse (koostöö ja areng, välispoliitika, kaubanduspoliitika, naabruspoliitika jne) ning kaasama sotsiaalseid ettevõtteid ja sotsiaalmajandust ulatuslikumalt strateegilisse planeerimistöösse, et kujundada kooskõlas sotsiaalse ettevõtluse algatuse tugisammastega välja toetavad kogukonnad. Eeskätt tuleks võtta järgmised meetmed:

- tagada järgmises programmitöö tsüklis koos valitsuste ning tugiorganisatsioonide ja sotsiaalse rahastamise organisatsioonidega sihtotstarbeline otsene ja kaudne rahastamine kolmandate riikide sotsiaalmajandusorganisatsioonidele, sealhulgas sotsiaalsetele ettevõtetele; algatada konkreetset koostööd teiste partneritega üle maailma, et võimendada ELi-poolset rahastamist ja tugevdada asjaomaste programmide mõju;
- suurendada teadlikkust – eelkõige kolmandate riikide valitsuste hulgas – sotsiaalmajanduse ja sotsiaalsete ettevõtete rollist kestliku arengu eesmärkide saavutamisel ning ka võimalustest vastastikuseks õppimiseks, innovatsiooniks ja koostööks põhja-lõuna, lõuna-põhja või lõuna-lõuna suunal, tutvustades näiteid sotsiaalmajanduse ja sotsiaalsete ettevõtete innovatiivsete lahenduste ja mudelite edukast rakendamisest ning nende kasulikust mõjust;
- lõimida sotsiaalmajandus ja sotsiaalsed ettevõtted uude Euroopa arengukonsensusesse ning Euroopa seisukohtadesse rahvusvahelistel ja kaubanduslepingute läbirääkimistel ning ÜROs;
- korraldada turuüritusi, et viia sotsiaalseid ettevõtteid kokku rahvusvahelise finantskogukonnaga, soodustada suuri investeringuid arenguriikides ning ühtlasi kaasata muid sotsiaalmajandusorganisatsioone rahastamisvahendite kavandamisse, et need vastaks nende vajadustele.

